

Adviesraad
Sociaal Domein
Zoetermeer

Telefoon 06-2570 8767
Adviesraadsociaaldomein@zoetermeer.nl

Datum
10 januari 2018

Uw kenmerk
--

Ons kenmerk
Adviesraad sociaal domein 2018 - 01

Het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Zoetermeer
Postbus 15
2700 AA Zoetermeer

Onderwerp: advies Regionale beleidsvisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Geacht College,

In het najaar van 2017 heeft u de Adviesraad gevraagd advies uit te brengen naar aanleiding van de ontwikkeling van een regionale beleidsvisie over beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Hierbij geven wij graag onze reactie.

Aanleiding

De gemeente Zoetermeer ontwikkelt een lokale en regionale beleidsvisie met betrekking tot de overgang van de regie en financiering van het beschermd wonen (BW) en de maatschappelijke opvang (MO) van de centrumgemeente (Den Haag) naar de vijf samenwerkende gemeenten (Den Haag, Wassenaar, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk en Zoetermeer).

De voorliggende beleidsvisie (conceptversie d.d. 05-09-2017) bevat vooral uitgangspunten voor in de komende periode lokaal en regionaal in te vullen kaders voor verdere uitwerking. Dit betreft zowel inhoudelijke als procesmatige en organisatorische kaders.

De regio telt momenteel ca. 1600 cliënten met een BW-indicatie, waarvan er 1.020 verblijven in een intramurale voorziening. De voorzieningen zijn voor 90% in de gemeente Den Haag geconcentreerd. Ca. 180 personen in de regio maken gebruik van een PGB-voorziening (16 in Zoetermeer). Er zijn ca. 400 plaatsen MO, waarvan 19 in Zoetermeer.

Naar verwachting worden ingaande 2022 de middelen BW volgens een nieuw verdeelmodel aan alle gemeenten uitgekeerd. Het is mogelijk dat ook de middelen voor MO naar de gemeenten worden overgedragen. Verder is door gemeenten (VNG) en rijk afgesproken dat gemeenten bepalen in welk regionaal verband zij gaan samenwerken; zij moeten daarvoor regionale beleidsplannen maken. De middelen voor ambulante begeleiding (Regionale Budget OGGZ) worden al per 1 januari 2018 naar gemeenten overgeheveld (Raadsbesluit 6 juli 2017).

Door de decentralisaties zijn de scheidslijnen tussen opvang, beschermd wonen en begeleiding in de thuissituatie vervaagd. Meer inwoners met (ernstige) psychiatrische problematiek kunnen en willen zelfstandig in de wijk blijven wonen, met als principe "sociale inclusie". Zij worden in hun eigen sociale omgeving behandeld, begeleid en ondersteund, gericht op herstel en zelfredzaamheid. Gemeenten moeten daarvoor de randvoorwaarden organiseren. De vijf regiogemeenten blijven in elk geval tot 2020 samenwerken en zullen de voorzieningen BW en MO, die dus grotendeels in Den Haag zijn gevestigd, in stand houden.

De komende jaren zullen de beoogde veranderingen vorm moeten krijgen. De gemeenten moeten een lokale ondersteuningsstructuur opzetten, en zorgen voor voldoende woningen. Gemeenten zullen in beeld brengen welke woon- en begeleidingsvormen er in de stad zijn, voor welke doelgroepen, welke financieringsvormen het betreft en waar nog behoeftes liggen.

Verder is afgesproken dat de gemeenten zich inzetten voor:

- afbouw van de wachtlijsten voor BW (bijv. door inzet van andere verstrekkingen WMO);
- het versnellen van de uitstroom uit de BW;
- het beperken van de instroom met ingang van 2019.

Participatie

In de voorbereidingsfase van de regionale beleidsvisie is in breder verband (Haaglanden) een cliëntenplatform betrokken. De Adviesraad acht het van belang dat bij de nadere invulling van de vervolgstappen belanghebbenden in Zoetermeer (m.n. cliënten) nadrukkelijker worden betrokken, alsmede de Adviesraad. De Adviesraad zal dan ook initiatief nemen om cliënten in Zoetermeer bij de advisering over vervolgstappen te betrekken.

Overwegingen

De Adviesraad signaleert de volgende punten van aandacht voor de verdere uitwerking van de regionale visie en de te ondernemen vervolgstappen:

1. De gemeente wil lokale en regionale ontwikkelpunten scheiden in het traject voor de komende jaren. Wij zien dit als een positief punt, helder en aansluitend op de huidige situatie. Betrokkenheid van lokaal georganiseerde partijen – juist ook bij de regionale ontwikkeling – is echter wel een aandachtspunt. De Adviesraad adviseert hier afspraken over te maken.
2. In de komende jaren worden onderdelen en deelprojecten voor Zoetermeer geduid en (afzonderlijk) nader uitgewerkt. Een belangrijk element hierin is naar onze mening hoe de zorgaanbieders de komende periode voorbereidingen treffen om passende begeleiding in de toekomst in een veranderde context aan te bieden.

De Adviesraad adviseert hiervoor een kwaliteitskader te ontwikkelen. Tevens adviseert de Adviesraad het geformuleerde beginsel van 'sociale inclusie' in concrete punten nader uit te werken en om bij de nadere uitwerking ook specifiek aandacht te besteden aan de gebruikers van een PGB-voorziening.

3. In dit stadium zijn er veel onzekerheden en risico's. Wij denken o.a. aan het vigerend overheidsbeleid, de verdeling van de rijks gelden over de gemeenten, de financiële risico's voor de gemeente Zoetermeer, de ingangsdatum, de beschikbaarheid van voldoende (betaalbare) woningen en de haalbaarheid van de beoogde afbouw van wachtlijsten BW (gezien de maatschappelijke en demografische ontwikkelingen). De Adviesraad adviseert om het vervolgtraject zo in te richten dat het goed afgestemd is op landelijke en regionale ontwikkelingen en onzekerheden.
4. Wij vinden continuïteit van passende (en waar nodig gespecialiseerde) begeleiding en dagactiviteiten erg belangrijk. Cliëntenbelangen en de kwetsbaarheid van mensen met psychiatrische problematiek moeten bij de verdere uitwerking dan ook centraal staan. Hierbij zijn vroegsignalering en maatwerkoplossingen ons inziens van groot belang. Het uitgangspunt 'geen cliënten tussen wal en schip' dient centraal te staan. Wij adviseren de benodigde zorginfrastructuur waar mogelijk lokaal met de betrokken partijen te organiseren. Wij adviseren hierbij rekening te houden met de noodzaak van mogelijk doorlopend op- en afschalen van de benodigde begeleiding van personen uit de doelgroep. Daarnaast is de beschikbaarheid van lokale dagopvang, dagactiviteiten en passend werk van groot belang.
5. Het uitgangspunt 'geen cliënten tussen wal en schip' geldt ons inziens ook voor de problematiek van cliënten op de wachtlijst voor BW en de voorgenomen beperking van de instroom van cliënten in BW in 2019. Wij adviseren voorafgaand een onderzoek uit te voeren naar de zorgvraag (inzichtelijk maken van aard en omvang in combinatie met leeftijd) en de eventueel mogelijke andere vormen van zorg, begeleiding en/of ondersteuning voor de inwoners van Zoetermeer op deze wachtlijst.
6. De Adviesraad adviseert nadere uitwerking van de inrichting van regionale voorzieningen voor maatschappelijke opvang. Hierbij is ook een eigen afweging in de gemeente Zoetermeer van belang. Verkleining van de afhankelijkheid van voorzieningen in Den Haag is wenselijk (uit oogpunt van bewonersbelangen en gezien de groei van Zoetermeer in de afgelopen jaren).

De komende jaren zal een aanzienlijk werkprogramma gerealiseerd moeten worden. Veel onderdelen hiervan zijn nog niet vergaand uitgewerkt en zijn vooralsnog als kader aangegeven.

Advies

De Adviesraad adviseert positief over het voorgenomen besluit onder het voorbehoud dat cliënten, belanghebbenden en de Adviesraad in de verdere uitwerking worden betrokken. De Adviesraad adviseert bij de nadere uitwerking aandacht te geven aan de hiervoor genoemde punten 1 t/m 6. Verder menen wij dat, wat betreft de door het rijk te verschaffen middelen, de gemeente nauwkeurig zal moeten rapporteren over de verwachte gevolgen voor (cliënten in) Zoetermeer.

Daarnaast achten wij het wenselijk dat in 2018 gerapporteerd wordt over de financiële en inhoudelijke gevolgen van de overheveling van de middelen voor ambulante begeleiding (Regionale Budget OGGZ) per 01-01-2018 naar de gemeente. De Adviesraad ziet deze rapportage graag tegemoet.

Reactie op dit advies

Graag ontvangen wij uw reactie op dit advies en willen wij betrokken blijven bij de vervolgstappen met betrekking tot dit belangrijke onderwerp.

met vriendelijke groet,
namens de Adviesraad Sociaal Domein Zoetermeer

Paula Schaling
voorzitter